

Goed gek

De wereld van de waanzin staat centraal in Het Dolhuys, museum van de psychiatrie. En het prikkelende interieur sluit daar naadloos bij aan.

In Het Dolhuys zijn het vooral de patiënten die vertellen wat gekte betekent. Hun verhalen zijn de leidraad geweest in de vormgeving van het museum. Een rondgang maakt indruk. Je ziet, hoort en voelt de verwarring van psychiatrische patiënten. De grenzen tussen gek en gezond, tussen normaal en abnormaal worden overal aan de kaak gesteld. En zoals het een goed ervaringsmuseum betaamt, mag je als bezoeker zelf aan de slag. Door kasten en lades te openen, in boeken te bladeren, via een stethoscoop verhalen te horen of je oor letterlijk te luisteren te leggen, want de muren kunnen hier praten. Vragen stellen aan de psychiater kan ook, in de psychiaterkamer. Op de vraag 'Maakt masturberen blind?', bijvoorbeeld, antwoorden verschillende psychiaters door de eeuwen heen. Niet lijfelijk, maar via in bureaubladen verwerkte computerschermen.

Ook aan het meubilair is een steekje los. Stoelen met verlengde poten, tafels waarbij de onderstellen verschillen van de bovenbladen en op elkaar gemonteerde lampenkappen vormen bijzondere combinaties. Allemaal verzameld op markten en in kringloopwinkels en vervolgens in nauw overleg met een

timmerman tot nieuw meubilair vermaakt. Het Dolhuys zelf, van oorsprong een psychiatrische instelling waarvan het oudste gedeelte dateert uit de veertiende eeuw, is bewust intact gelaten. Ruimtes en muren zijn teruggebracht naar de oorspronkelijke staat. Architect Mark de Jong van ontwerp-bureau Kossman.dejong, verantwoordelijk voor het museumconcept: 'We wilden de historie benutten. Laat die muren maar spreken, dachten we.' Voor het tweede jaar op rij mocht het ontwerp-bureau de Nederlandse Designprijs 2005 voor Exhibition & Experience Design in de zak steken. Het museumconcept is prikkelend, uitnodigend en interactief, aldus de jury. Het bureau werkte samen met een team van historici, psychiaters, patiëntenverenigingen, ruimtelijk en grafisch ontwerpers, tektschrijvers, audio- en filmmakers. Wie overigens gaat twifelen over de eigen normaliteit, kan deze testen in het museum door het maken van psychiatrische tests. En aangezien één op de vier Nederlanders klant is van de Geestelijke Gezondheids Zorg (GGZ), kan dat nog leuke uitkomsten opleveren.«

Museum Het Dolhuys, Schotersingel 2, Haarlem, 023-5410670. www.hetdolhuys.nl. Open: wo t/m za 10-17 uur, zon- en feestdagen 12-17 uur. Gesloten op 25/12 en 1/1. Ontwerpbureau Kossman.dejong, Amsterdam, 020-4208890. www.kossmandejong.nl.

◆ De grenzen tussen gek en gezond, tussen normaal en abnormaal, worden overal in het museum aan de kaak gesteld

